

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 499

Αριθμ.

Διεκπ. 159

Έν Χίω τῇ 21ῃ Φεβρουαρίου 2023

Μνήμη Τιμοθέου ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τόν Ἱερόν Κλήρον

τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

Διά τοῦ παρόντος, ἀποστέλλομεν ὑμῖν, συνημμένως, τόν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 71/2023 Κατηχητήριον Λόγον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, ἐπί τῇ ἐνάρξει τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὁ ὁποῖος δέον νά ἀναγνωσθῇ, ἐπ' Ἐκκλησίας, κατά τήν πρώτην Θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων.

Ἐντολή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
● ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΕΡ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ

Πρωτοπρ. Δεόμειος
ΠΡΩΤΟΠΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΓΕΩΜΕΛΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΤΧΩΡΗΣΙΣ

***

Τιμιώτατοι αδελφοί Αρχιερείς και τέκνα εν Κυρίω εύλογημένα,

Εύδοκία και χάριτι του πανοικτίρμονος και πανδώρου Θεού, διάγοντες ήδη την εύλογημένην περίοδον του Κατανυκτικού Τριωδίου, εισερχόμεθα αύριον εις την Αγίαν και Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εις τό στάδιον της παθοκτόνου νηστείας και της «πανσέπτου έγκρατείας», κατά τό όποιον αποκαλύπτεται τό βάθος του πλούτου της Όρθοδόξου ήμών Παραδόσεως και ή ανύστακτος μέριμνα της Έκκλησίας διά την πνευματικήν προκοπήν των τέκνων της. Ως υπενθυμίζει ή Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Κρήτης (Ιούνιος, 2016), «ή Όρθόδοξος Έκκλησία άπαρεγκλίτως στοιχοῦσα εις τε τά άποστολικά θεσπίσματα και τους συνοδικούς κανόνες και εις την καθ' όλου πατερικήν παράδοσιν, διεκήρυξε πάντοτε την ύψιστην άξίαν της νηστείας διά τον πνευματικόν βίον του ανθρώπου και την σωτηριάν αυτού» (*Η σπουδαιότης της νηστείας και ή τήρησις αυτής σήμερα*, § 1).

Τά πάντα εις την ζωήν της Έκκλησίας έχουν άσειστον θεολογικόν θεμέλιον και σωτηριολογικήν αναφοράν. Οί όρθόδοξοι χριστιανοί άσκούν τό «κοινόν άθλημα» της άσκήσεως και της νηστείας «έν παντί εύχαριστούντες» (Θεσσ. Α' ε', 18). Η Έκκλησία καλεί τά τέκνα της νά διατρέξουν τον δόλιχον των άσκητικων γυμνασμάτων ως πορείαν προς τό Άγιον Πάσχα. Αποτελει κεντρικήν έμπειριάν της έν Χριστώ ζωής, ότι ό γνήσιος άσκητισμός δέν είναι ποτέ σκυθρωπός, άφου διαποτίζεται από την προσδοκίαν της αναστασίμου εύφροσύνης. Η ύμνολογία μας αναφέρεται εις τό «εαρ της νηστείας».

Έν τη έννοία ταύτη, μακράν των παγίδων του νεοπλατωνίζοντος δυϊσμου και της άλλοτριωτικης «σωματοκτονίας», ό γνήσιος άσκητισμός είναι άδιανόητον νά αποβλέπη εις την έξουθένωσιν του «κακού σώματος» χάριν του πνεύματος και της απελευθερώσεως της ψυχής εκ των βασανιστικων δεσμων του. Όπως τονίζεται, «ή άσκηση, στην αυθεντική έκφρασή της, δέν στρέφεται κατά του σώματος, αλλά κατά των παθων, ή ρίζα των οποίων είναι «πνευματική», άφου «πρωτοπαθής» είναι ό νοῦς. Μάλλον τό σώμα δέν είναι ό μέγας αντίπαλος του άσκητη».

Ἡ ἀσκητικὴ προσπάθεια ἐπιδιώκει τὴν ὑπέρβασιν τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, χάριν τῆς «οὐ ζητοῦσης τὰ ἑαυτῆς» ἀγάπης, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος παραμένει ἐγκλωβισμένος εἰς τὸν ἑαυτόν του, εἰς τὸ «ἀδηφάγον ἐγώ» καὶ τὰς ἀκορέστους ἐπιθυμίας του. Ὁ ἐγωκεντρικὸς ἄνθρωπος συρρικνώνεται, χάνει τὴν δημιουργικότητά του, κατὰ τὸ ἔξοχον, «ὄ,τι δίνουμε πολλαπλασιάζεται, ὄ,τι κρατᾶμε γιὰ τὸν ἑαυτό μας εἶναι χαμένο». Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ σοφία τῶν Πατέρων καὶ ἡ πείρα τῆς Ἐκκλησίας συνδέουν τὴν περίοδον τῆς νηστείας μέ τὴν «δαψίλειαν τῆς ἐλεημοσύνης», μέ ἔργα εὐποιίας καὶ φιλανθρωπίας, τὰ ὅποια εἶναι ἔνδειξις ὑπερβάσεως τῆς φιλαυτίας καὶ ὑπαρξιακῆς πληρότητος.

Ἡ ὀλιστικότητα εἶναι ἐν παντί καιρῶ τὸ χαρακτηριστικόν τῆς ζωῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ. Λειτουργικὴ ζωὴ, ἄσκησις καὶ πνευματικότης, ποιμαντικὴ μέριμνα καὶ ἐγκόσμιος καλὴ μαρτυρία, εἶναι ἔκφρασις τῆς ἀληθείας τῆς πίστεώς μας, στοιχεῖα ἀλληλένδετα καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενα τῆς χριστιανικῆς μας ταυτότητος, μέ κοινόν σημεῖον ἀναφορᾶς καὶ κατεύθυνσιν τὴν Βασιλείαν τῶν Ἐσχάτων καὶ τὴν ἐν αὐτῇ πληρῶσιν καὶ πληρότητα τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ἐνῶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ἀντανακλᾶ καὶ εἰκονίζει τὴν ἐρχομένην Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον, ὅπως ὑπογραμμίζει μετ' ἐμφάσεως ὁ προσφάτως ἐκδημήσας πρὸς Κύριον μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης «ἐκφράζει τὴν Ἐκκλησίαν στὴν πληρότητά της» (Βασιλείας Θεοῦ ἐκτύπωμα, Μέγαρον 2013, σ. 59). Ἡ «καθαρὰ κοινωνία», ἡ ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπάρξεώς μας, ὡς μετοχὴ εἰς τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, εἶναι τὸ «τέλος» τῆς νηστείας, ὁ «στέφανος» καὶ τὸ «βραβεῖον» τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων (βλ. Ἰωάννου Χρυσόστομου, *Εἰς τὸν Ἡσαΐαν Ὁμιλίαι*, στ': *Εἰς τὰ Σεραφεῖμ*, PG 56, 139).

Σήμερον, εἰς ἐποχὴν ἀποϊεροποιήσεως τῆς ζωῆς, ὅπου ὁ ἄνθρωπος «προσδίδει μεγάλη σημασία σέ ἐντελῶς ἀσήμαντα πράγματα», ἡ χριστιανικὴ μας ἀποστολὴ εἶναι ἡ ἔμπρακτος ἀνάδειξις τοῦ ὑπαρξιακοῦ βάθους τοῦ ὀρθοδόξου «τριπτύχου τῆς πνευματικότητος», ὡς ἀδιασπᾶστου ἐνότητος λειτουργικῆς ζωῆς, ἀσκητικοῦ ἠθους καὶ ἀλληλεγγύης, τῆς πεμπτουσίας τῆς ἀξιολογικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὸν χῶρον τοῦ ἠθους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν ὁποίαν συγκροτεῖ ἡ πίστις εἰς Χριστόν καὶ ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Θεωροῦμεν ἰδιατέρως σημαντικόν, νὰ ζῶμεν τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ὡς ἀποκάλυψιν καὶ βίωσιν τοῦ ἀληθοῦς νοήματος τῆς ἐλευθερίας «ἢ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε» (Γαλ. ε', 1).

Μέ αὐτάς τὰς σκέψεις καὶ μέ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς τοὺς Τιμιωτάτους ἐν Χριστῶ ἀδελφούς καὶ εἰς τὰ ἀνά τὴν οἰκουμένην πνευματικὰ τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐδρομον τὸ στάδιον τῆς νηστείας, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ ἀεὶ εὐφραينوμένου ἐπὶ τοῖς ἀσκητικοῖς ἄθλοις τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Οὐ τὸ κράτος τῆς Βασιλείας εἴη εὐλογημένον καὶ δεδοξαμένον, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ,βγκ' β.
+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν